

1 SKYRIUS

Kaip Šasta iškeliavo

Čia rasite pasakojimą apie įvykius, nutikusius Narnijoje bei Kalormene ir tarp jų plytinčiuose kraštuose anais Aukso amžiaus laikais, kai Narniją valdė Didysis Karalius Piteris, o drauge su juo – ir jo brolis karalius bei dvi jo seserys karalienės.

Anuomet pietiniame Kalormeno pakraštyje, nedidelės jūros įlankėlės pakrantėje, gyveno varguolis žvejys, vardu Aršišas, o drauge su juo – berniukas, vadinęs jį tėvu. Berniukas buvo vardu Šasta. Mažne kasdien Aršišas iš pat ryto valtele išplaukdavo žvejoti, o pavakariais sukraudavo laimikį į vežimaitį, pasikinkydavo asilą ir išdardėdavo maždaug mylią pietų pusėn – į artimiausią kaimelį parduoti žuvies. Jei prekyba sekdavosi, Aršišas grįždavo namo neblogos nuotaikos ir nieko Šastai nesakydavo, bet jeigu išparduoti laimikio nepavykdavo, Aršišas būtinai surasdavo kokią kliautį ir prilupdavo berniuką. O prikibti prie Šastos jis visada rasdavo dėl ko, mat vaikas darbų turėjo nuveikti begalę: plaudavo ir taisydavo tinklus, ruošdavo vakarienę, kuopdavo trobelę, kurioje abu ir gyveno.

Šastos nė truputėlio nedomino niekas į pietus nuomamų, mat kartą ar du jis lankėsi kaime su Aršišu ir žinojo, kad nieko įdomaus ten tikrai nėra. Kaime jis sutiko tik keletą kitų vyrų, niekuo labai nesiskiriančių nuo jo tėvo: tokių pat ilgarūbių, nelabai švariais apdarais, apsiavusių medpadžiais su užriestomis nosimis, barzdotų, su turbanais ant galvų; šnekėjosi jie nepakenčiamai lėtai ir, regis, apie visiškai neįdomius dalykus. Užtat jį net labai domino viskas, kas galėjo būti šiaurėje, mat į tą pusę niekada niekas nekeliaudavo, o ir pačiam Šastai nebuvo leidžiama traukti ten link apsižvalgyti. Sėdėdamas prieduryje, taisydamas tinklus, Šasta dažnai smalsiai dirščiodavo į šiaurę. Tik nieko nepamatydavo, vien žolėtą šlaitą, kylantį iki neaukštos keteros, o dar toliau – vien plyną dangų, nebent su keliomis paukščių dėmelėmis.

Kartais, jeigu Aršišas būdavo netoliese, Šasta jo klausdavo:

– Sakyki, mano tėve, o kas tenai, už tos kalvos?

Tuomet žvejys, jei būdavo be ūpo, pavaišindavo Šastą antausiu ir liepdavo žiūrėti darbo. O jei būdavo nusiteikęs taikingai, atsakydavo:

– O sūnau mano, vyk šalin tuščius klausimus, kad nejuoktų tau proto. Štai ką bylojo vienas poetas: „Uolus atsidėjimas darbui – štai kas yra gerovės pamatas; tasai, kurs kamantinėja apie visokius pašalinius dalykus, tas veda laivą tiesiog į neturto uolas.“

Šasta įtikėjo, kad anapus kalvos esama kažin kokios kvapą gniaužiančios paslapties, kurios tėvas nieku gyvu nenori jam rodyti. Nors iš tikrųjų žvejys kalbėjo šitaip vien todėl, kad pats nežinojo, kas yra šiaurės pusėje. Jam nėra ir nerūpėjo. Jis buvo labai praktiško sukirpimo žmogus.

Vieną gražią dieną iš pietų kraštų atkeliavo svečias – tokio žmogaus Šasta kaip gyvas nebuvo matęs. Jis jojo dailiu obuolmušiu ristūnu su plazdančiais karčiais bei uodega, balnakilpės ir kamanos aptaisytos sidabru. Atvykėlio galvą dengė šilkinis turbanas, o jo viduryje styrojo šalmo smaigas, vilkėjo jis žiedmarškes. Prie šalies kabojo riestas scimitaras, už nugaros – apskritas skydas, apkaltas žalvarinėmis kniedėmis, o dešiniąja ranka raitelis gniaužė ietį. Buvo tamsiaveidis, bet tai Šastos nestebino, mat Kalormeno gyventojai tokio pat odos atspalvio, užtat stulbino atvykėlio barzda – dažyta tamsiai raudonai, sugarbanota, net žvilganti, tiek sutepta kvapiaisiais aliejais. Tačiau Aršišas, išvydęs auksu žaižaruojančią puošmeną ant nuogos nepažįstamojo rankos, iškart suprato, kad šis yra tarkanas ar koksai nors kitas didis ponas, tad parpuolė priešais jį ant kelių ir nulenkė galvą, kol barzda ėmė šluoti žemę, mostais ragindamas klauptis ir Šastą.

Nepažįstamas raitelis paprašė priglausti jį nakčiai, ir žvejys, žinoma, nedrįso atsisakyti. Viską, ką turėjo geriausio, pasiūlė tarkanui vakarienei (tik šis ne itin palankiai įvertino vaišes), o Šastos laukė tas pat kaip ir visa-

da, kai pas žvejį užsukdavo koks svečias: gavęs duonos kriaukšlį, vaikas buvo išprašytas iš trobelės. Tokiais atvejais Šasta paprastai miegodavo drauge su asilu mažyčiame šiaudais dengtame tvartelyje. Tačiau miegoti buvo dar gerokai per anksti, o Šastai niekas niekad nebuvo sakęs, kaip negražu yra slapčia klausytis svetimų pokalbių, tad jis pritūpė trobelės pasienyje, prispaudė ausį prie plyšio medinėje sienoje ir ėmė klausytis, apie ką šnekasi suaugusieji. Ir šit ką išgirdo.

– Žinoki, būsto šeimininke, – tarė tarkanas, – mintį aš svarstau bernaitį tavąjį nupirkt.

– O mano pone svety, – atsiliepė žvejys, ir Šasta iš įteiklaus tono išsyk suprato, kad su tais žodžiais godulio šešėlis veikiausiai bus užklojęs tėvo veidą, – argi gali būti tokia suma, kuri paakintų tamystos tarną, kad ir koks varganas šisai būtų, parduoti vergijon savo vienatinį vaiką, savo kūną ir kraują? Argi ne šitaip bylojo poetas: „Prigimtinė meilė už sriubą karštesnė, kūno atžala už brangų akmenį brangesnė“?

– Gal anas taip ir bylojo, – šaltai sutiko svetys. – Bet atsakysiu tau kito poeto žodžiais: „Tasai, kuris tyčia bando kitą mulkinti, jau velkas apdarą, apnuogindamas nugarą bizūno kirčiams.“ Neteršk melais savo nebejaunos burnos. Bernaitis – tau anei sūnus, anei ką, plika akim matyti: tavo gymis juodas kaip ir manasis, bernaitis gi – šviesbruvus, baltas, kaip tie prakeikti, bet pažiūrėti gražūs barbarai, kur toliojoj šiaurėj gyvena.

– Labai teisingai yra pasakyta, – atsiliepė žvejys, – kad kardo smūgį skydas dar valios nukreipti, užtat Išminčiaus Akis savo žvilgsniu perskros bet kokią gynybinę užtvarą! Žinoki, o mano rūstusai svety, dėl begaliniai vargingo savo būvio nei moteries niekad į trobą neparsivedžiau, nei savo vaiko susilaukiau. Tačiau tuomi pat metais, kai Tisrokas (lai gyvuoja jisai per amžius) sėdo į sostą, kad mus didžiai ir kilniadvasiškai valdytų, vieną naktį, kai švietė pilnas mėnuo, dievų malonė neleido man bluosto sudėti. Ir aš, ką tuščiai gulėjęs, pakilau iš guolio šitoje pačioje lūšnelėje ir patraukiau atsigaiivinti, į vandenį, į mėnesieną pažiūrėti, vėsaus oro įkvėpti. Ir neilgtrukus pliuškenimą išgirdau, lyg kas per vandenį mano pusėn irklais kabintų, o paskiau – ir riktelėjimą. Tuoju pat poplūdžio banga krantan išmetė ir valtelę, o joje – nieko, tik sudžiūvęs vyriškis, baisingo alkio ir troškulio nukamuotas, jau negyvas, bet, regėt, vos prieš minutę dvasią išleidęs, mat dar šiltas, tuščias jojo odmaišis vandeniui, ir vaikas, tas – dar gyvas. „Be jokios abejonės, – tariau sau aš, – nelaimėliai šitie bus valtele ištrūkė iš didžiulio sudužusio laivo, ir stebėtina dievų valia vyresnysis sugebėjo, sau kąsnį nuo burnos atitraukdamas, išgelbėt vaikui gyvastį, o pats, jau krantą užmatęs, išleido dvasią.“ Taigi atminęs, kad dievai niekad nepamiršta atlyginti tam, kas priglobs varguolį, be to, ir užuojautos skatinamas (mat ašen, tamystos tarnas, – žmogus tikrai gailiaširdis)...

– Pasilik sau visus tuos tuščius žodžius, sakomus pačiam pasigirti, – pertarė jį tarkanas. – Man ganės žinoti, kad vaiką tu paėmei – ir dabartės jis, kaip matyti, dešimterio pai už kiekvieną duonos kąsnį tau atidirba. O dabar sakyk, ir nedelsk, kokią kainą už jį užprašysi, tavo plepumas mane jau vargina.

– Pats ir teikeisi labai išmintingai byloti, – atsakė jam Aršišas, – kad bernaičio triūsas vertingas man taip, kad sunku ir apsaakyti. Tad kainą tariant būtina į tai atsižvelgti. Jeigu bernaitį aš parduosiu, reikės man kitą samdyti ar nusipirkti, kad ano darbus visus nuveiktų.

– Duosiu tau už jį penkiolika pusemėnulių, – pasiūlė tarkanas.

– Penkiolika! – Aršišo riksmas panėšėjo į sielvartingą aimaną. – Penkiolika! Už bernaitį, kursai senatvėj man paspara, mano akių šviesa! Kad ir tarkanas esi, pagerbtum mano žilą plauką, ką pajuokai laikai! Bernaitį atiduosiu už septyniasdešimt.

Po šių jo žodžių Šasta pakilo ir ant pirštų galiukų nutykino šalin. Jau išgirdo viską, ko vertėjo klausytis, mat kaime buvo begalę kartų girdėjęs vyrus derantis ir žinajo, kaip tai vyksta. Neabejojo: galų gale Aršišas parduos jį gerokai brangiau nei už penkiolika pusemėnulių, bet gerokai pigiau nei už septyniasdešimt, tačiau juodu su tarkanu ginčysis ne vieną valandą, kol sutars.

Tik nereikia įsivaizduoti, kad Šasta jautėsi taip, kaip pasijustumėt jūs ar aš, jeigu išgirstume, kad tėvai tariasi

parduoti mus vergijon. Ir visas ligšiolinis Šastos gyvenimas buvo ne ką geresnis nei vergo dalia, o ką gali žinoti, galbūt tas didžiūnas, raitas ant eiklaus žirgo, elgsis su juo kur kas geriau nei Aršišas. Antra, kai išgirdo istoriją, kaip jį, dar mažą, atplukdė valtis, Šastą užplūdo džiugus jaudulys, o drauge su juo – ir palengvėjimas. Iki šiol jį dažnai kamuodavo nerimas, mat, nors stengėsi kaip įmanydamas, taip ir nesugebėjo žvejo pamilti, – o juk žinojo, kad tėvą privalu mylėti. Ir štai, netikėtai paaiškėjo, kad juodu su Aršišu – ne vieno kraujo! Didžiulis didžiulis akmuo jam nuo širdies nusirito. „Ogi dar visai nežinia, kas aš toks! – galvojo jis. – Galiu būti, kas tik nori, gal aš kokio tarkano sūnus, o gal netgi Tisroko (lai gyvuoja jisai per amžius), o gal net dievo!“

Mintydamas šias mintis, Šasta stoviniavo žolėtoje pievelėje priešais trobelę. Sparčiai tirštėjo vakaro apyblanda, įsižiebė viena kita žvaigždė, bet vakarų pusėje dangus tebežioravo paskutiniais saulėlydžio gaisais. Netoliese žolę rupšnojo nepažįstamojo žirgas, pririštas ant ilgo pavadžio prie geležinio žiedo, įkalto į asilo tvartelį. Šasta priėjo prie gyvulio, patapšnojo per kaklą. Žirgas ramiai toliau sau pešė žolę, nekreipdamas į jį jokio dėmesio.

Čia Šastai dingtelėjo dar viena mintis.

– Kažin, koksai žmogus yra tasai tarkanas? – prašneko jis balsu. – Jei geraširdis – tai būtų nuostabu! Kai kurių didžiūnų rūmuose vergams mažne išvis nekliūva

jokio darbo. Jie rengiasi gražiais drabužiais ir kasdien gauna mėsos. Galbūt jis pasiims mane jodamas į karą, gal aš kokiame mūšyje išgelbėsiu jam gyvybę, tada jis dovanos man laisvę, gal ir įsisūnys, duos man rūmus ir kovos vežimą, ir šarvus. Kita vertus, gali būti ir taip, kad jis žiaurus siaubūnas. Gal išvarys mane triūsti į laukus, surakintą grandinėmis? Labai reikėtų tai žinoti. Bet kaip aš sužinosiu? Galvą guldau, žirgas tai žino – kad taip galėtų man pasakyti...

Sulig tais jo žodžiais žirgas pakėlė galvą. Šasta paglostė jo aksominę nosį ir tarė:

– Kaip gaila, kad tu nemoki kalbėti, drauguži.

Kokią sekundę po to berniukas manė sapnuojąs, mat žirgas labai aiškiai, tegul ir tyliai, jam atsakė:

– Tai kad moku.

Šasta įsistebeilijo į didžiules gyvulio akis – ne ką mažesnėmis, iš nuostabos išplėstomis akimis.

– O kaipgi atsitiko, kad *tu* išmokai kalbėti?

– Cit! Nešauk taip garsiai, – sudraudė jį žirgas. – Ten, iš kur aš kilęs, beveik visi žvėrys moka kalbėti.

– Kokia gi toji tavo gimta šalis? – susidomėjo Šasta.

– Narnija, – atsakė žirgas. – Laiminga Narnijos šalis, kur stūkso kalnai viržiais apaugusiais šlaitais ir driekiasi kloniai, nukviptę čiobreliais, Narnija, kur vandenys plukdo begalę sraivių upių, kur duburiais čiurlena upulėliai, kur samanų patalais iškloti urvai, kur bekraštėse giriose taukši nykštukų plaktukai. O jau saldžiai gairvus Narni-

jos oras! Valandai, nugyventai ten, neprilygs nė tūkstantis metų Kalormene, – kalbą žirgas baigė gailiu prunkštelėjimu, labai primenančiu atodūsi.

– O kaip tu atsidūrei čia? – parūpo Šastai.

– Mane pagrobė, – atsakė žirgas. – Gali sakyti – pavogė. Ar – paėmė į nelaisvę. Kaip pavadinsi, taip nepagadinsi. Anuomet aš buvau tik eržiliukas. Motušė perspėjo mane nesibastyti pietiniais šlaitais, nekelti kojos į Arčelandą ar toliau plytinčius kraštus, tik kad nepaisiau aš josios žodžių. Prisiekiu liūto karčiais, brangiai sumokėjau už savo kvailybę! Metų metus teko vergauti žmonėms, ir visą laiką slėpiau savo tikrąją prigimtį, apsimetinėjau esąs bukas, nemąstantis gyvulys, toks pat kaip *ju* arkliai.

– O kodėl nepasisakei jiems, kas esi iš tikrųjų?

– Nesu toks kvailas, štai kodėl. Sykį sumoję, kad moku kalbėti, jie būtų rodę mane kaip kokią retą keistenybę kiekvienoje mugėje ir sergėję dar akyliau. Tada jau nebegalėčiau nė svajoti kada nors ištrūkti į laisvę.

– O kodėl... – vėl prasižiojo Šasta, bet žirgas jį pertraukė.

– Klausyk, – tarė, – nevalia gaišti laiko tokiems tušties kamantinėjimams. Norėjai sužinoti apie manąją šeimnininką, tarkaną Anradiną. Tad štai, jis bjaurus ponas. Su manim elgiasi dar ne taip prastai, mat kario žirgas kainuoja brangiai, jį privalu padoriai užlaikyti. Tačiau tau verčiau čia pat šią naktį kristi negyvam nei rytoj tapti jo vergu ir atsidurti jo namuose.

– Vadinasi, reikėtų tuoj pat nešti kudašių iš čia, – pratarė Šasta blykšdamas.

– Tai jau taip, – sutiko žirgas. – Klausyk, o kodėl dviem nesprukus drauge?

– Tu irgi bėgtum? – paklausė Šasta.

– Kartu su tavimi – taip, žinoma, – atsakė žirgas. – Tai puiki proga mums abiem. Suprask, jei aš sprukčiau be raitelio, kiekvienas, mane išvydęs, sakytų: „Palaidas arkllys!“ – ir kibtų vytis kiek įkabindami. Bet jeigu ant nugaros neščiau raitelį, man galbūt dar pavyktų išsprūsti. Štai šitaip tu pagelbėtum man. Kita vertus, tu savo dviem kvailomis kojomis toli nenukulniuotum (tos žmonių kojos – iš tiesų kažkoks nesusipratimas!), tave kaipmat pasivytų. Tačiau raitas ant manęs priverstum ryti dulkes bet kurį šio krašto žirgą. Šitaip aš pagelbėčiau tau. A, beje. Tikiuosi, joti moki?

– O taip, žinoma, – patikino Šasta. – Bent jau asilu tikrai esu jojęs.

– Esi... *ka*? – suprunkštė žirgas su neapsakoma panieka. (Tikriausiai, norėjo perteikti begalinę panieką. Tačiau išėjo tik toks visai arkliškas žvengimas: „Esiiii-yyy-ka-ha-ha-ha-ha-ha-ha?“ Kalbantiems arkliams, kai supyksta, dažnai išsprūsta arkliškas akcentas.)

– Kitaip tariant, – vėl prašneko jis, – joti tu nemoki. Blogai. Turėsiu pakeliui pats tave išmokyti. Jeigu nemoki joti, gal moki bent kristi?

– Kristi tikriausiai moka visi, – atsakė Šasta.

– Turiu galvoj – ar sugebėsi nukritęs vėl atsikelti, užuot apsiašarojęs, ir vėl ant manęs užsėsti, ir vėl kristi, bet nepradėti bijoti nukristi dar sykį?

– Aš... aš pasistengsiu, – pralemeno Šasta.

– Vargšas žvėriūkštis, – tarė žirgas jau švelniau. – Užmiršau, kad tu – dar vos prakutęs kumelaitis. Niekis, ilgainiui iš tavęs išaugs puikus raitelis. Dabar klausyk. Iškeliauti negalėsime, kol tie du lūšnoje nesumigs. Tad kol kas verčiau apsvarstykime planus. Manasis tarkanas keliauja į šiaurę, į didingąjį miestą Tašbaaną, į paties Tisroko dvarą...

– Klausyk, – įsiterpė Šasta gerokai priblokštas, – argi paminėjus Tisroką nedera pridurti „lai gyvuoja jisai per amžius“?

– O kam? – nesuprato žirgas. – Aš laisvas Narnijos žirgas. Kodėl turėčiau kartoti tai, ką sako nebent vergai ir kvailiai? Aš visai nenoriu, kad jis gyventų amžinai, be to, gerai žinau: norėsiu ar nenorėsiu, šitaip vis tiek nebus. Beje, vien tik pažvelgus į tave aišku: tu irgi kilęs iš laisvosios šiaurės. Tad kuriems galams mums tie pietietiški paistalai, kai kalbamės tarpusavyje? Taigi. Kalbėjome apie planus. Kaip minėjau, manasis raitelis traukia šiaurės kryptimi, į Tašbaaną.

– Ar tai reiškia, kad mudviem verčiau skubintis į pietus?

– Manau, kaip tik ne, – atsakė žirgas. – Supranti, jis mano, kad aš toks pat bukas ir nemąstantis arkllys kaip

ir visi kiti jo arklidėse. Tad štai, jei toks būčiau iš tikrųjų, ištrūkęs tuojau pat ir šuoliuočiau namolio, į savo arklides, į savo gardą – atgal į jo rūmus, kurie liko per dvi dienas kelio pietų pusėje. Ten jis manęs ir ieškos. Jam nė į galvą nešaus, kad savarankiškai galiu patraukti į šiaurę. O labiausiai tikėtina, kad jis įtars, jog kažkuriame iš mūsų prajotų kaimų kas nors mus nusižiūrėjo, pasekė ir, nutykojęs proga, pavogė mane.

– Valio! – nesusilaikė Šasta. – Vadinasi, keliausime į šiaurę. Visą gyvenimą troškau kada nors iškelti į šiaurę.

– Aišku, tave traukė į šiaurę, – sutiko žirgas. – Kraujo balsas šaukia, ne kitaip. Kaip kažin ką, tu – šiaurinės padermės. Tik pasistenk taip negerkloti. Tikiuosi, tie du jau bus sumigę.

– Gal aš nutykinsiu apsižvalgyti, – pasisiūlė Šasta.

– Puiki mintis, – pritarė žirgas. – Tik sergėkis, kad tavęs nepričiuptų.

Buvo jau beveik sutemę ir visiškai tylu, tik smulkios bangelės plakėsi į krantą, bet Šasta to pliuškenimo nė negirdėjo, mat jūros šniokštimas lydėjo jį visada, dieną ir naktį, kiek tik siekė atmintis. Kai jis nuslinko prie trobelės, žiburys čia nebedegė. Ausis ištempęs pasiklausė prie durų – nė krebžt. Tik kai nutykinio kitapus lūšnos, prie vienintelio lango, po akimirksnio kai ką išgirdo – pažįstamą, spigų senojo žvejo knarkčiojimą. Keistas apėmė jausmas pagalvojus, kad, jei viskas susiklostys sklandžiai,

šio knarkimo jam jau niekad nebeteks girdėti. Sulaikęs kvapą, truputytį apgailėstaudamas, bet dar labiau nverdamas džiaugsmu, Šasta nustypčiojo per veją į asilo tvartelį, apgraibomis išnaršė slėptuvę, kur, kaip žinojo, buvo laikomas raktas, atsirakino duris, surado žirgo balną ir kamanas, užrakintus tvartelyje nakčiai. Atsisveikindamas pabučiavo į snukį asilą.

– Atleisk, kad negaliu drauge pasiimti *tavęs*, – sušnibždėjo.

– Na, pagaliau, – tokiais žodžiais pasitiko žirgas jį sugrįžusį. – Jau buvau bepradedęs nerimauti, kas tave ištiko.

– Atnešiau iš tvartelio tavo mantą, – atsakė Šasta. – O dabar gal galėtum paaiškinti, kaip visa tai tau uždėti?

Ir Šasta kelias minutes įtemptai triūsė, kuo atsargiausiai, kad niekas nesužvangėtų, o žirgas jam nurodinėjo:

– Dar truputį labiau suveržk pavaržą.

Arba:

– Pažiūrėk žemėliau, turi būti saktis.

Arba:

– Balnakilpes teks patrumpinti, ir net gerokai.

Galų gale sėkmingai pabalnotas žirgas tarė:

– Tvarka. Dabar dar reikalingos vadžios – dėl akių, iš tikrųjų tu jomis nesinaudosi. Pririšk galą prie balno gūgos, tik žiūrėk, neįtempk, kad aš galėčiau laisvai sukioti galvą. Neužmiršk: tau nevalia jų liesti.

– Kam tuomet jos reikalingos? – nesusigaudė Šasta.

– Įprastai vadžios reikalingos žirgui nukreipti ten, kur pageidauja raitelis, – atsakė žirgas. – Bet šįsyk kryptį ketinu rinktis pats, tad prilaikyk rankas. Tiesa, dar vienas dalykas. Nepakęsiu, jeigu mėginsi įsitverti mano karčių.

– Nagi, klausyk, – sujudo Šasta, – jei negalėsiu įsikibti vadžių ar karčių, už ko tuomet man laikytis?

– Laikysies ne rankomis, o keliais, – paaiškino žirgas. – Kiekvienas geras raitelis žino šią paslaptį. Suspausi man šonus keliais, tiek stipriai, kiek tik panorėsi, sėdėsi kuo tiesiau, tiesus kaip mietas, aišku? Ir neatkišk į šonus alkūnių. Beje, o kur dėjai pentinus?

– Prisisečiau prie kulnų, kur daugiau, – atsakė Šasta. – Bent tiek išmanau.

– Tuomet tučtuojau nusisek ir dėk į balnakrepšį. Kai pasieksime Tašbaaną, galbūt pavyks juos parduoti. Pasiuošęs? O dabar jau, ko gero, gali ropštis ant manęs.

– Ooo! Tai kad tu siaubingai aukštas! – aiktelėjo Šasta, kai pirmu bandymu nieko nepešė.

– Ko tu nori, juk aš – arklys, – atsakė tas. – Bet pažiūrėjęs, kaip į mane kariesi, kiekvienas pasakytų, kad aš – šieno kupeta! Na štai, šįsyk jau geriau. Sėdi? Dabar išsitiesk ir neužmiršk, ką sakiau apie kelius. Juokis ir voliokis: aš, skriejęs į kautynes kavalerijos priešakyje, aš, nugalėjęs ne vienose lenktynėse, dabar turiu keliauti su tokiu pelų maišu kaip tu balne! Na tiek to, judinamės, – jis sukrizeno, netgi gana draugiškai.

Iš pat pradžių žirgas laikėsi nepaprasto atsargumo. Pirmiausia žingine nugūrinio galiuką į pietus nuo žvejo lūšnos – iki upokšnio, įtekančio į jūrą. Pasirūpino palikti pakrantės dumblyje keletą pasagų įspaudų, bylojančių, kad jo tikrai iškeliauta pietų pusėn. Tačiau vidur brastos žirgas pasuko į šoną ir nubrido gerą šimtą jardų prieš srovę. Surado sausą, smėlėtą ruožą šiauriniame krante – čia galėjo drąsiai išlipti, nepalikdamas pėdų. Tada, vis dar žingine, patraukė šiaurėn, ir netrukus žvejo lūšna, vienišas medis, asilo tvartelis, upeliukas – visa tai, kas supo Šastą visą gyvenimą, nugrimzdo už nugaros palšose vasaros nakties sutemose. Jie kopė kalvos šlaitu aukštytyn, kol pasiekė keterą – tą patį gūbrį, kuris iki šiol buvo Šastai pažįstamo pasaulio riba. Jis gerai neįžiūrėjo, kas laukia priekyje, matė tik atvirą erdvę ir žolėtas lankas. Jos atrodė bekraštės: laukiniai tyrai, vienatvė, laisvė.

– Čia tai bent! – pareiškė žirgas. – Į valias erdvės leistis šuoliais, ką?

– Oi, tik nelėk šuoliais, – pasipriešino Šasta. – Bent jau kol kas. Aš nemokėsiu išsilaikyti, būk geras... žirge. Net nežinau tavo vardo.

– Bryha-yha-brini-huha-a, – prisistatė žirgas.

– Tokio vardo viso aš niekad nesugebėsiu išarti, – prisipažino Šasta. – Gal galėčiau vadinti tave tiesiog Briniu?

– Ką gi, jeigu tik tiek tesugebi, matyt, teks sutikti, – atsakė žirgas. – O kaip vadinti tave?

– Mano vardas Šasta.

– Hmm, – prunkštelėjo Brinis. – Tai bent vardas, šitoki jau ir *tikrai* sunku ištarti. O dabar paklausyk. Rimtai siūlau smagiai pašuoliuoti. Žinok, raiteliui daug lengviau išsilaikyti, kai žirgas lekia šuoliais, o ne bėga risčia, tuomet netenka visą laiką kratyti aukštyn žemyn. Tvirtai suspausk mane keliais ir žiūrėk tiesiog pirmyn, man tarp ausų. Tik nežvilgčiok žemyn. Jeigu tau pasirodys, kad tuojau krisi, dar stipriau suspausk kelius ir kiek galėdamas išsitiesk. Pasiruošęs? Tad lekiam – į Narniją, į šiaurę.